

Рудольф Штайнер

Берлін – Учитель, літератор, теософ
1896 - 1902

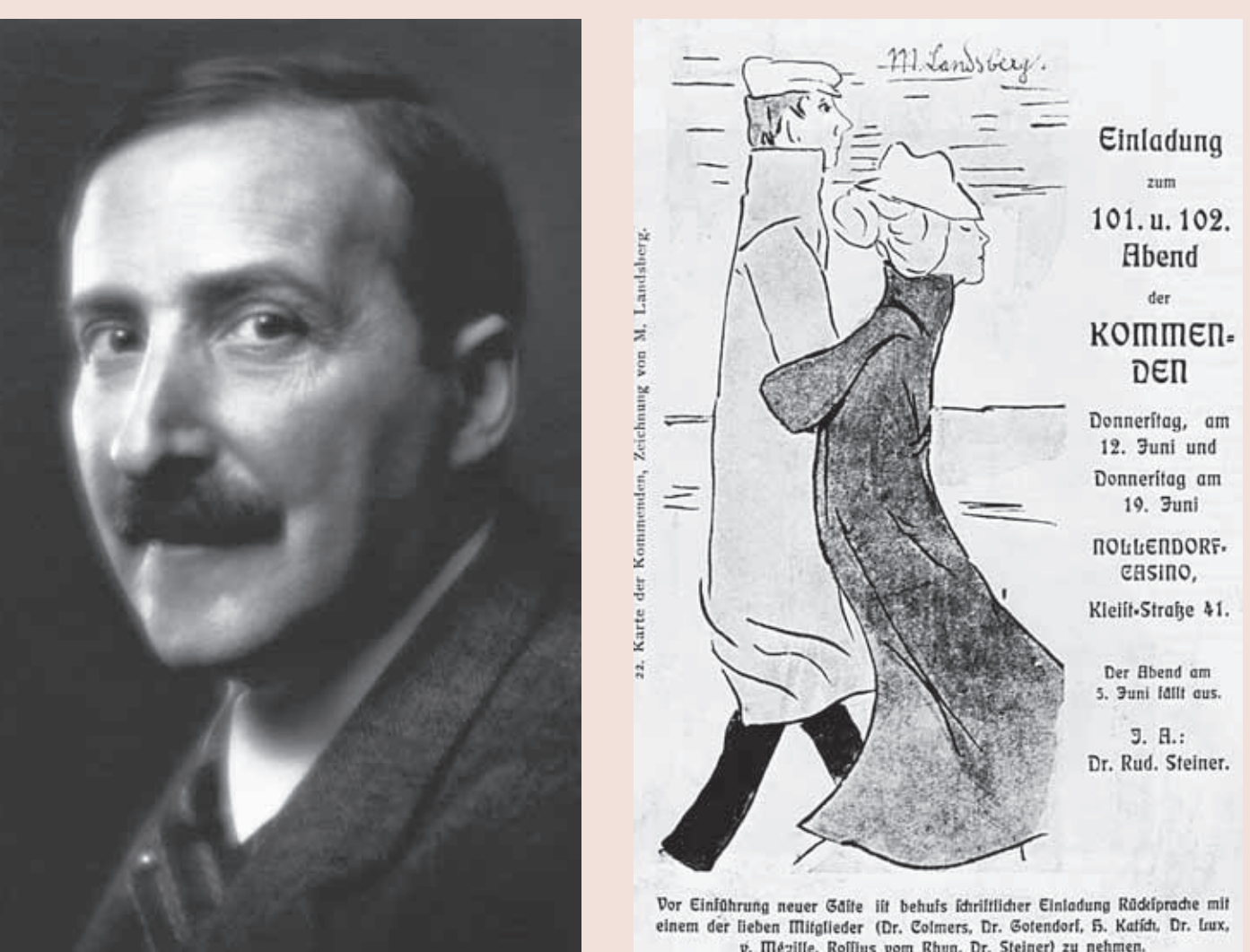

Анна Ойніке, перша дружина Штайнера, приблизно 1895 р.

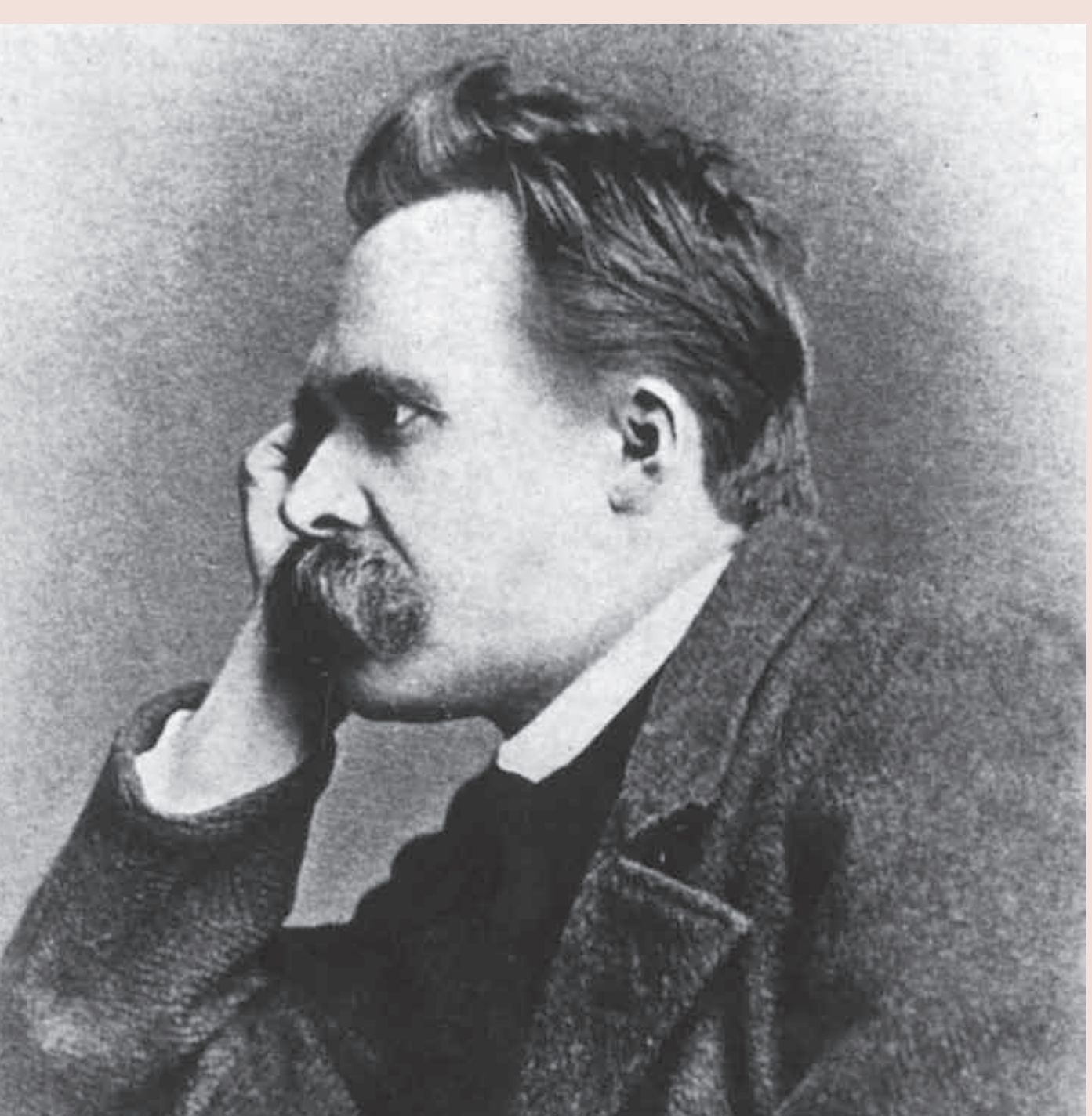
S. Rudolf Steiner
Verein 8799-99.

Вітальна листівка від друга Штайнера, поета Людвіга Якубовські

Штефан Цвайг, поет
Запрошення на танцювальний вечір групи „Прийдешні“

Фрідріх Вільгельм Ніцше, філософ і поет, 1882 р.

Будинок профспілок «Берлін-Центр», де знаходилась робітничка школа

Серед Берлінської богеми

Р. Штайнеру виповнюється 35 років, коли він переїздить до Берліна. Тут він поринає у вир культурного життя. Він видає „Magazin für Litteratur“ (літературний журнал), ставить п'єси сучасників і робить доповіді з наукових та літературних питань. Штайнер особисто знайомий із багатьма митцями та науковцями. В численних публікаціях, критичних статтях, рецензіях він намагається досягнути життя культури. І часто потерпає від без грошів'я. Одному віденському другу він пише: „Я працюю мало не до смерті.“

Глибокі дружні стосунки зв'язують його з поетом Людвігом Якубовські, засновником літературного гуртка „Прийдешні“. Рання смерть Якубовські глибоко вразила Штайнера. „Все в Людвігу Якубовські було гідне любові ... і часто я зі щирою відданістю другові озирюсь назад, на час нашого короткого життя у єднанні.“

В 1899 р. Рудольф Штайнер та Анна Ойніке побрались. Вона вже теж мешкала в Берліні. З 1899 по 1904 роки Штайнер викладає в загальноосвітній школі для робітників, яку заснували соціалісти. Він переконаний, що робітникам потрібна не ідеологія, а справжні духовні знання. „Так, завдяки „Magazin für Litteratur“ переді мною постала необхідність проникнути в сутність буржуазії, а через діяльність серед робітників – у сутність пролетаріату.“

Внутрішня криза

Споріднені душі знаходять Р. Штайнер у філософах Ніцше і Штірнері, котрі не визнають жодної влади над вільною людиною. Тому він відмовляється від церковної догматики у християнстві. Однак відповідь на питання про сутність людини не може дати й науковий матеріалізм. Так, на початку двадцятого століття Штайнер проходить через глибоку кризу, повну внутрішньої боротьби.

В цьому стані кризи він проходить через переживання, про яке пізніше лише одного разу натякне кількома словами. Він зустрічає об'єктивну реальність воскреслого Христа: „Це духовне одкровення-стояння перед Містерією Голгофи як найскроєніше, найсуттєвіше торжество пізнання пришло мені випробуванням у розвитку моєї душі.“

Відтепер його духовні дослідження направлені на сутність Христа, незалежно від Церкви та релігії. „По тому, як у час випробувань я зазнав тяжкої душевної боротьби, мені довелося самому заглибитися у християнство, а саме у світ, в якому про нього говорить духовне.“

Початок двадцятого століття

Олена Петрівна Блаватська, співзасновник Теософського товариства

В 1900 р. Р. Штайнер має читати доповіді у теософській бібліотеці. Теософське товариство було засновано в 1875 році у США Оленою Блаватською й відзначало схильністю до східної езотерики. Штайнер спостерігає за цим рухом ще у Відні і ставиться до нього доволі негативно.

Проте абсолютно неочікувано він зустрічає тут, у Берліні людей, котрі серйозно цікавляться духовними питаннями. Він читає свою першу езотеричну доповідь про „Таємниче одкровення Гете“. Цикл про містику буде наступним.

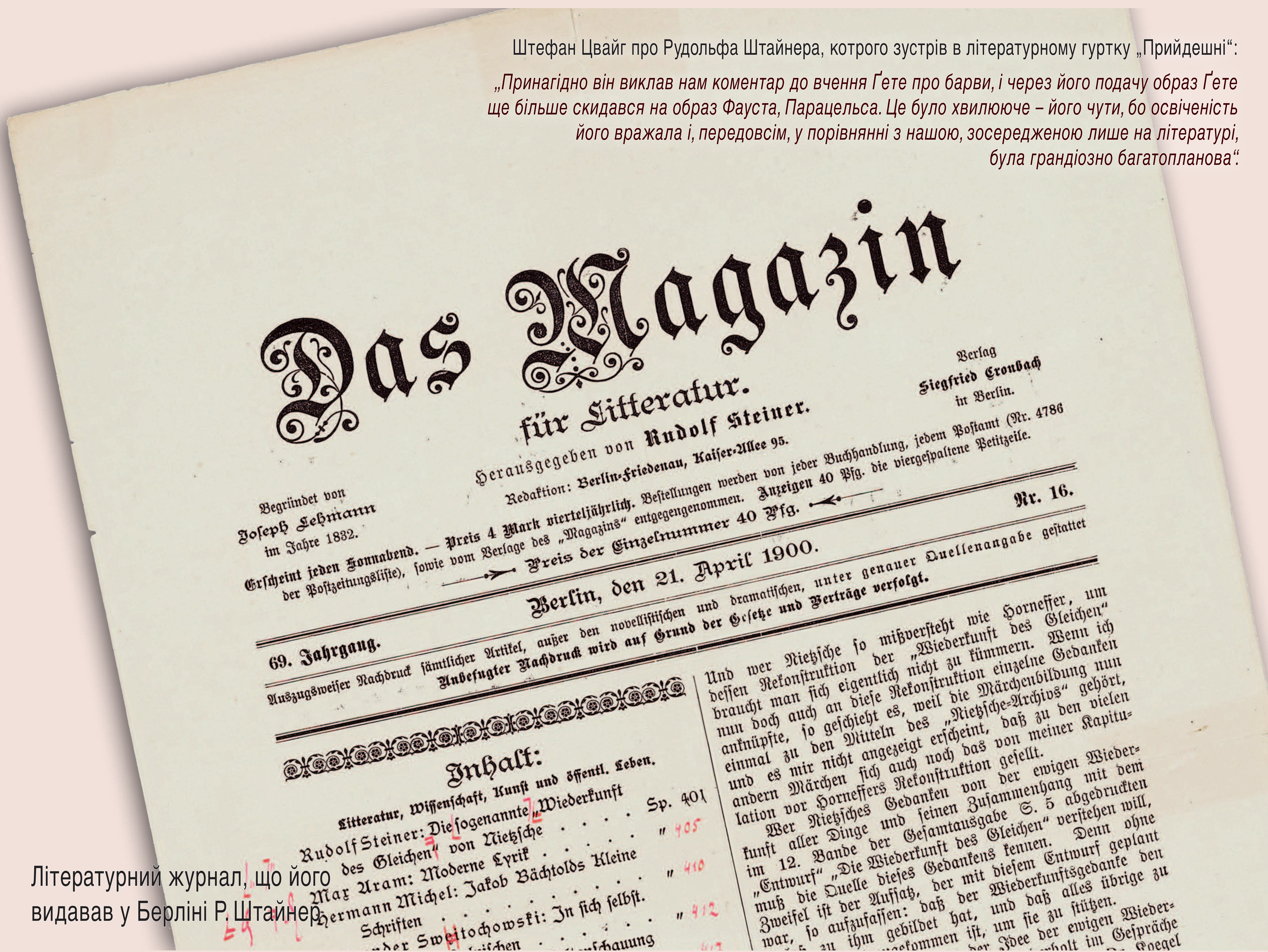
Серед слухачів знаходиться Марія фон Сіверс, котра трудиться для теософського руху. Вона запитує Штайнера, чи не є необхідним пробудити до життя духовний Рух, орієнтований на Європу. В офіційних науковців спосіб Штайнера природничо-науковим методом пізнання досліджувати духовне розуміння не знаходить. І от Теософське товариство пропонує йому можливість діяти в цьому напрямку.

Член Теософського товариства

В 1902 р. Р. Штайнер стає членом Теософського товариства, і незабаром бере на себе керівництво шойно заснованої німецької секції за тої умови, що буде говорити лише про власний езотеричний досвід. Свою попередню діяльність він продовжує. До того ж займає посаду вчителя в єврейській жіночій школі і як доцент викладає в одній вільній школі, що є прообразом народних університетів.

Для теософської групи він читає доповіді на тему „Християнство як містичний факт“, які в 1902 році виходять книгою. У християнстві суттєвим він бачить не вчення як настанову, але діяння Христа, котрий на Голгофі пройшов крізь смерть і воскресіння.

Штефан Цвайг про Рудольфа Штайнера, котрого зустрів в літературному гуртку „Прийдешні“:
„Принадібно він виклав нам коментар до вчення Гете про барви, і через його подачу образ Гете ще більше скидався на образ Фауста, Парацельса. Це було хвилююче – його чути, бо освіченість його вражала і, передовсім, у порівнянні з нашою, зосередженою лише на літературі, була грандіозно багатопланою.“

Літературний журнал, що його видавав у Берліні Р. Штайнер

1898 Марія та П'єр Кюрі відкривають радіоактивний радій

1898 „Поцілунок“ французького скульптора Августа Р. Родена показано в Парижі

1898 Еміль Золя публікує відкрите листа стосовно скандальної судової справи проти єврея Драйфуса „J'accuse!“ „Я звинувачую!“

1899 Видано „Тлумачення сновидінь“ Зігмунда Фрейда

1900 У Німеччині набуває чинності німецький громадянський кодекс (BGB)

1900 Прем'єра опери „Тоска“ Джакомо Пучіні в Римі

1900 Рух протесту в Німеччині проти цензури в мистецтві

1900 Боксерське повстання в Китаї

1901 Введення в дію виборчого права для жінок на муніципальних виборах у Норвегії

1901 Заснування Федеральної держави Австралії

1901 Введення загального німецького правопису для службовців (Словник Duden)

1901 Заснування „Вандерфогель“, реформістського руху німецької молоді до зближення з природою

Зображення:
Архів Рудольфа Штайнера - www.rudolf-steiner.com
Теософське товариство Австралії - www.austheos.org
Гістав-Адольф Шульце - www.wikipedia.org
IMAGNO brandst tter images - www.imagno.at

Автор:
Елізабет Берлінгер - www.elisabeth-beringer.de

Переклад у спілпраці:
Наталія Джюова-Хазельштайнер, Дніпропетровськ
Роберта Калініченко, Черкаси

Графічне вирішення:
Софія Хайден - www.sophia-heyden.de

Видавць:
Гілка Антропософського Товариства в Німеччині ім. Каспара Хаузера, М. Салем - www.rudolf-steiner-exhibition.org